

krásky
slovenska

ROČNÍK LII

Č. HOROLEŽECTVÍ

3/75

PAŤ DO LANA - 934
1974

KČS 5,-

ČESKOSLOVENSKÉ HOROLEZECTVO V ROKU 1974

IVAN KLUVÁNEK

Pri celkovom hodnotení uplynulej horolezeckej sezóny už na prvý pohľad upúta niekoľko faktov, ktoré charakterizujú súčasnú situáciu v našom horolezectve. Uskutočnil sa veľký počet zahraničných výprav centrálnie organizovaných, oddielových i súkromných podujatí s pomerne vysokým počtom účastníkov. Charakteristická je rozmanitosť horolezeckého podnikania, a najmä široký záber pôsobenia našich horolezcov v zahraničných pohoriach, Väčšie a menšie výpravy operovali v bulharskej Rile, v Pirine, v rumunských Transylvánskych Alpách, Júlskych Alpách, Dolomitoch, Vysokých Taurách, Ötztalských Alpách, Západných Alpách, v Nórsku, mongolskom Altaji, alžírskom Hoggare, Fanských horách, Sierra Nevada v USA, v Hindúkuši, na Kaukaze a na Islande.

Osobitnou kapitolou je činnosť vo Vysokých Tatrách, kde možno bez zveličovania hovoriť o dosiaľ najúspešnejšej sezóne v histórii československého a možno aj tatranského horolezectva. Ak berieme do úvahy, že veľkú časť iniciatívy, času a organizačného úsilia si vyžiadala mimoriadne pestrá a úspešná zahraničná zimná i letná sezóna, je táto skutočnosť obzvlášť potešujúca. Veľký počet tatranských prvovýstupov, predovšetkým zimných v dosiaľ menej navštevovaných oblastiach svedčí o prehľade, fundovanom prístupe a odbornom vedení nielen československej horolezeckej elity, ale aj širšieho výkonnostného výberu z radov krajských či oblastných družstiev. Preto v našom prehľade sezóny začneme s činnosťou vo Vysokých Tatrách v chronologickom poradí. Z veľkého počtu výstupov sa obmedzíme iba na najvýznamnejšie výkony.

VYSOKÉ TATRY

Zima:

Malý Kežmarský štít, superdiretissima, Kysilková – Rybička – Šmíd, 24.–26. 12. 1973; 1. prelezanie až na vrchol.

Ušatá veža, diretissima (VI, A3), Romanovský – Kadlčík, 26.–29. 12. 1973; 1. zimný výstup.

Rumanov štít, S stena, pravý pilier (V), Páleníček – P. Dieška, 28.–29. 12. 1973; 1. zimný výstup.

Prvý zimný prechod celého tatranského masívu bez údolnej skupiny (Muráň–Biela Skala). Úplný prechod všetkých vrcholov v hrebeni, Lukeš – Kpelent – Mach – Moulis, 15. 2.–13. 3. 1974.

Malý Mlynár, diretissima (VI, A1–A3), Drlík – Pelc, 23. 2.–25. 2. 1974.

Prechod hlavného hrebeňa Vysokých Tatier z Kopského na Ľaliové sedlo s podpornou skupinou, Halás – Just – Valovič – M. Zaťko – J. Zaťko, 3. 3.–10. 3. 1974.

Prechod hlavného hrebeňa Vysokých Tatier z Kriváňa na Kežmarský štít. Bez podpornej skupiny. Kysilková – Šmíd – Rybička, 11. 3.–23. 3. 1974.

Rysy, V. stena, ľavý pilier (V+), Krch – Janiš – Novák – Rakoncaj, 7. 3.–8. 3. 1974.

Lomnický štít, V stena, klenba (V, A4), I. Dieška – Šmíd, 6. 3. 1974; prvovýstup.

Kazalnica Mięgosoviecka, diretissima (VI, A3), Holec – Romanovský, 7. 3. 1974; 2. zimný, 1. čs. výstup.

Rameno Kriváňa, cesta Fiala – Ďurana, Fiala – Kriššák – Švec – Mižičko, 6. 3. 1974; 1. zimný výstup.

Leto:

Pustá stráž, S stena, pravý pilier (V, A2), Drlík – Pelc, 6. 7. 1974; prvovýstup.

Mačací Mních, S stena, diretissima (V, A2); Drlík

Pustá stráž, V stena (V+, A3), O. Pochylý – Stříbrný – Unger – Vasilko, 16.–18. 8. 1974; prvovýstup.

Bielovodská veža, diretissima (VI, A4), Rybička – Šmíd, 5.–7. 9. 1974.

ZAHRANIČNÉ VÝSTUPY

Sierra Nevada, Yosemite Valley, Kalifornia USA. 5-členná súkromná výprava.

Výstupy:

El Capitan, JZ stena, Salathe Wall (VI, A4), Páleniček – Obročník, 29. 1.–5. 2. 1974. 1. zimný výstup.

El Capitan, JZ stena, Triple direct (VI, A3), Schubert – Procházka, 30. 1.–5. 2. 1974. 1. zimný výstup.

ROMSDAL (NÓRSKO)

10-členná výprava reprezentantov; vedúci L. Záhoranský. Celkovo 8 zimných výstupov za ťažkých lezeckých podmienok. Najvýznamnejšie výstupy:

Breitind, V pilier (V), Širl – Pechouš – Půlpán Talla, 25.–27. 2. 1974; 1. zimný výstup.

Sondre Trolltind, V pilier (IV), Širl – Pechouš – Půlpán – Talla, 10.–11. 3. 1974; 1. zimný výstup.

Trollryggen, V stena (VI, A4), Orolin – Bakoš – Petrik – Soldán, 25. 2.–7. 3. 1974; prvovýstup.

POLSKO

Vysoké Tatry,

4-členná výprava reprezentantov na Medzinárodnom zraze horolezcov socialistických krajín. Vedúci J. Flejberk. 12 veľmi hodnotných zimných výstupov najvyšších stupňov obťažnosti. Medzi nimi výstup Kazalnica Miękusowieckou, ľavou depresiou, cestou Długosza (VI, A1 e) trojica Neumann – Pelc – Drlik.

KAUKAZ

15-členná výprava reprezentantov do Cejskej oblasti, vedená Č. Wojcikom, uskutočnila 11 veľmi hodnotných výstupov, zväčša prvovýstupov a prvých čs. výstupov.

Najvýznamnejšie výstupy:

Čančachi Choch (4453 m), S stena (VI), Schubert – Soldán, 30. 7.–1. 8. 1974; prvovýstup.

Čančachi-Choch (4453 m), V stena (5 b), Širl – Benešová – Talla – Janiš, 29. 7.–31. 7. 1974; prvovýstup.

Mamison-Choch (4358 m), S stena (5 b), Záhoranský – Wojcik – Husička, 24. 7.–25. 7. 1974; prvovýstup.

Zaromag (4203 m), S stena (5 a), Záhoranský – Wojcik – Talla – Husička, 4. 8. 1974; prvovýstup.

Ullarg (4320 m), S stena (5 b), Půlpán – Pechouš – Schnabel – Nosek, 27. 8. 1974; prvovýstup.

Laboda (> 4000 m), S stena, hlavný pilier (5 b), Půlpán – Pechouš – Schnabel – Nosek; 4.–5. 8. 1974.

Uilpata (4647 m), J stena, prostr. pilier (5 b); Širl – Janiš – Benešová, 5. 8. 1974.

Zaromag (4203 m), S stena, pravý kuolár (4 b), Soldán – Schubert, 3. 8. 1974; prvovýstup.

Ďalšia 15-členná výprava reprezentantov SSR

(vedúci M. Kriššák) pôsobila v oblasti Elbrusu. Z desiatich hodnotných výstupov uvádzame tieto:

Ťju-Ťju Baši (4402 m), severným rebrom na hlavný vrchol (5 b), Hazucha – Flejberk – Hodál – Košík, 11.–13. 8. 1974, 1. čs. výstup.

Ťju-Ťju Baši, 2. záp. vrchol (4309 m), severná stena (5 b), Šmíd – Mačák – Gibas – Piaček, 11.–13. 8. 1974; 1. čs. výstup.

Vol'naja Ispania (4200 m), SV pilier (5 b), Kriššák – Neumann – Pelc – Stejskal, 6. 8. 1974.

Okrem toho štyria účastníci vystúpili juhovýchodným pilierom na východný vrchol Elbrusu (5621 m).

FRANCÚZSKE ALPY

V oblasti Mount Blancu uskutočnila 18-členná výprava reprezentantov vedená L. Kratochvílom 16 výstupov.

Významnejšie z nich:

Aiguille de Triolet, S stena, Lachenalova cesta, Rakoncaj – Krch – Hons – Koubek, 29. 8. 1974.

Les Droites, SV pilier, Messnerova cesta z roku 1969, Brabec – I. Novák, 29. 8.–30. 8. 1974.

Aiguille du Blatière, Brownova cesta, Petrik – Bakoš, 5. 9. 1974.

Aiguille du Blatière, Brownova cesta s vlastným variantom na predvrcholové police, Hons – Koubek, 9. 9. 1974.

Brownova cesta, I. Novák – Brabec, 9. 9. 1974.

Aiguille du Blatière, narovnanie Harlinovej cesty, Krch – Rakoncaj – Fiala – Orolin, 9.–10. 9. 1974.

Mount Blanc cez Aiguille Blanche S stenou, di-retissima, hrebeňom Peuterey na vrchol, Bakoš – Petrik, 12. 9. 1974.

Aiguille sans Nom – Aiguille Verte, Brownova cesta, I. Novák – Brabec, 12. 9. 1974.

Aiguille du Fou, JV stena, A. Belica – Just – Valovič, 13.–14. 9. 1974.

DOLOMITY

V oblasti talianskych Dolomitov pôsobili 2 výpravy. 16-člennú výpravu, usporiadanú Horolezeckým zväzom SÚV ČSZTV, viedol L. Prikryl. Účastníci výpravy boli zväčša mladí horolezci, členovia oblastných družstiev, ktorí získavali prvé zahraničné skúsenosti. Výprava zaznamenala takmer 40 výstupov dobrej úrovne.

Významnejšie výstupy:

Punta di Frida, JV stena (V–VI), Ivankovič – Vozárik – Mikuštiak, 29. 7. 1974;

J. Gregor – Majher a Š. Gregor – Komár, 30. 7. 1974.

Cima Picola, žltá hrana (VI), Krňan – Ferancová, 30. 7. 1974; J. Gregor – Komár, 13. 8. 1974.

Punta di Frida, JV hrana (V–VI), Gregor – Ferancová – Š. Gregor – Komár, 10. 8. 1974; Ivankovič – Vozárik, 12. 8. 1974.

Cima Picolissima, JV stena (VI+), Mikuštiak – Hohlík, 10. 8. 1974, Ivankovič – Vozárik, 13. 8. 1974.

Cima Ovest, SV hrana (V–VI), Ivankovič – Vozárik, 10. 8. 1974.

Cima Paterno, SZ stena (VI), Vozárik – J. Gregor, 15. 8. 1974.

Tofana di Rozes, JV stena (VI+), Marek – Ondráš – Hraško, 15. 8. 1974.

Cima Grande, JZ hrana (VI–), Vozárik – Ivankovič, 16. 8. 1974.

Tofana di Rozes, JV pilier (VI–), Marek – Ondráš – Hraško, 16. 8. 1974.

O ďalšej výprave českých horolezcov sú známe iba dielčie výsledky:

Cima Su Alto, Veľký zárez (VI+), Charouzek, Nežerka.

Cima Su Alto, Piussiho cesta (VI+, A3), Charouzek – Nežerka.

Civetta, Solederova cesta (VI–), Kysilková – Bromová – Novotná – Hlináková.

Torre Venezia, Andrichova hrana (V+), Novotná – Hlináková.

Campanile Brabante (V–), Nežerka – Charouzek.

Tá istá výprava pôsobila aj v Júlskych Alpách, kde členovia výpravy uskutočnili niekoľko výstupov, medzi inými:

Kotova špica, Jeseniška smer (V), Nežerka – Charouzek.

Šite, Šteber Šit (VI+ A3), Nežerka – Charouzek.

Velka Mojstrovka, Debeljakova cesta (V+), Kysilková – Bromová – Hlináková.

RAKÚSKE ALPY

V oblasti Ötztalských Álp a Vysokých Taurov pôsobila výprava zorganizovaná Horolezeckým sväzom ČUV ČSTV. Účastníci absolvovali okolo 40 výstupov, zväčša ľadovcového charakteru.

Významnejšie výstupy:

Hintere Ölgruben Spitze (3296 m), SV stena 50°, Prokeš – Koubek – Kozel, 31. 7. 1974; prvovýstup.

Grossglockner (3798 m), S stena (V), Welzenbachova cesta, Prokeš – Koubek, 7. 8. 1974.

Aj výprava zorganizovaná Horolezeckým sväzom SÚV ČSZTV pôsobila v oblasti Vysokých Taurov. Pre tragické nešťastie, ktoré postihlo jedného z účastníkov na začiatku pobytu, ďalší športový program výpravy sa narušil a účastníci uskutočnili výstupy ľahšieho charakteru.

BULHARSKO

V Bulharskej Rile a Pirine pôsobili 3 menšie skupiny. Delegácie sa zúčastnili na akciách medzinárodného charakteru. Účastníci absolvovali niekoľko výstupov priemernej úrovne, z toho jeden prvovýstup S stenou Vichrenu v Pirine (IV+, Ao) dvojice Trautenberg – Csontó, ktorý nazvali „Tur IAMES“.

RUMUNSKO

Na Alpiáde spriatelenej krajín sa zúčastnila trojčlenná delegácia čs. horolezcov, ktorá vykonala v oblasti Bucegi 4 výstupy a v oblasti Bicaz 5 výstupov. Okrem toho tu pôsobila malá oddielová výprava, ktorá uskutočnila 4 výstupy a jeden prvovýstup Z. Drlíka a J. Osifa na Costilu V stenou, 17.–20. 8. 1974. Pomenovali ju cestou IAMES (VI b).

MIMOEURÓPSKE VEĽHORY

Okrem už spomínanej výpravy do Sierry Nevady uskutočnilo sa niekoľko výprav do mimoeurópskych veľhôr.

• Najväčším podujatím bola 24-členná výprava Hindúkuš 74. Usporiadala ju TJ IAMES Bratislava z poverenia Horolezeckého zväzu SÚV ČSZTV. Výprava pôsobila v oblasti ľadovca Kazi-Deh. Vedúcim výpravy bol T. Šurka. Okrem športových cieľov výprava mala aj vedecký program a nakrútili film pre Čs. televíziu. Desiatich členovia výpravy dosiahli v dňoch 14.–15. augusta 1974 vrchol Noshaku (7492 m).

• Veľkým športovým úspechom výpravy je výstup 2000-metrovou južnou stenou na Gumbaz-e-Safed (6800 m) Páleníček – Mock – Tatarka – J. Zaťko. Výstup pomenovali „Cesta 30. výročia SNP“. Okrem toho členovia výpravy vystúpili na 5 štítov, z čoho boli 3 prvovýstupy. (Pozri Krásy Slovenska 12/1974).

• Ďalším podujatím bola výprava horolezeckého oddielu TJ Vysoké Tatry do mongolského Altaja, pohoria Tabun Bogdo. Vedúcim šesťčlennej výpravy bol J. Koršala. Účastníci absolvovali 16 výstupov (z toho 9 prvovýstupov) na vrcholy cez 3500 m.

• Vo februári a marci štvorčlenná skupina žilinských horolezcov uskutočnila výpravu do Alžiru, do pohoria Hoggar. Na konte výpravy je 8 výstupov v oblasti Atakor. Významnejšie výstupy:

Tehoulag Sud, SV hrebeň, Mrmus – Mizera, 18. 2. 1974.

Clocheton Est, J hrana (III), Puškáš, 18. 2. 1974.

Adriana, kominom (II–III), Puškáš, 19. 2. 1974.

Tindi – S stena (II), Puškáš – Mrmus, 23. 2. 1974.

Isekrar, JV stena, Via Habiba, vlastný variant (IV–V), 24. 2. 1974.

• Čiastočný zimný prechod pohoria Džurdžury, Chmeia, Mrmus – Mizera, 10. 3.–12. 3. 1974.

• V júli a auguste podnikal A. Puškáš spolu so sovietskymi a nemeckými horolezcami spoločné výstupy v Pamire-Alaji, nazývanom aj Fanské hory. Vystúpil na Čimtargu (5487 m), Mirali (5170 m), pik Energiu (5113 m), Zamok (5070 m), Malú Ganzu (5031 m) a Paichamber (~5000 m).

• Brnianski horolezci uskutočnili výpravu na Island. Do uzávierky sa nám však nepodarilo získať podrobnosti.